

Roma

¹ Paul kuchin Yisa Kirsti, na ina yichilagne gono kadura, inin yisagne bara katuwa in nliro nlai Kutelle. ² Urika na awa tinari utai nan nya nliro ulau kiti nanan kadurame. ³ kitenen saune, na iwa marugne kuwunun Dauda, nan nya kidowo. ⁴ Iwa woro ameh gono kutelleri nnuzun fip mi lau, ninfitume nan nya kisek, Yisa Chikilaribit Kirsti. ⁵ Bari ameh, tinaseru ubollu Kutelle nwo tiso nono kadura meh, nin dortun nliro meh, nan nya inyinnu sa uyenu, vat inyi, bara lisameh. ⁶ Nan nya nipinpin inyee, anung wang ina yichala minu nan nya Yisa Kirsti. ⁷ Vat mine na indin Romawa, anan kinayi Kutelle, tutun nin nale na iwayichila ani iso anit alau; ubollu Kutelle kitimine, nin lisosin liman nnuzu kiti Kutelle nin Chikilari bit Yisa Kirsti. ⁸ Inchizina nin godoh Kutelle bari Yisa Kirsti kitemine vat, bara ubellun inyinnun sa uyenu mine di vat inyi. ⁹ Kutelleri iyizi in mbani, ulena indigne katuwa nan nya nfip micine nin, nan nya nliro nlai ngonome, na ndin bellu ubelen minegne kolomeliri. ¹⁰ ko inshi nan nya nliiranin, indin tiru kolomelibau ndunimalin inse unuzu gegeme nene, nan nyan inyinnun Kutelle ndak kitimine. ¹¹ Aye di nwo inyene munu, nnan filin munu ufillun nfip michine, ntimunu iti agang, ¹² nnan naminu likara na kolon nan nya mine, nan nya inyinnu sa uyenu kogha mine, nin unag. ¹³ Nene na ayedi iso sa uyinnun wo nworsu

nuwana, aye din ndak kitimine, inale asa inazai mu, nenere bara nnanse iburi nan nya mine nafo na iwadi nan nya na wurmi. vat ¹⁴ Meng unan rewari, kiti Nawurmi nin nanan nmin ndas, vat anit alalan nin najiji. ¹⁵ Bara meng, inkyle litinin nbelluminu nliun nlai anug na idin Rome. ¹⁶ Yenen, na meng din lanzu inchin nliro nlaiba, bara likara Kutelleri udun ntuchun kogha na ayinna sa uyenu, inchizinu nin na Yahudawa udu nawurmi. ¹⁷ In nan nyere udiru kulapi Kutelle wa pun libau inyinnu sa uyenu udu uyinnun sa uyenu, nafo na idin nya niyerte, "Anan diru kulapi mati ulai libau inyinnu sa uyenu." ¹⁸ Tinanayi Kutelle wa pun kidowo nnuzu kitenekani, kiti nanan sali feu Kutelle nin na nit anan kulapi, arikana bara kulapi ina cheu kidegen. ¹⁹ bara ile imon na idi kiti Kutelle idi kana in yenju mine, Kutelleri na pun nani nkanan inyenjee. ²⁰ Imon irikana idi yenjeba kitime, idi kanan uworsu kubi makeke inyi, na uyine wa dak kiti nimon irika na ana ke, wati nan nya likara me sa sa ligan nin yenju nimon makekeme, inan senani sa udiru nimon bellu. ²¹ Bari dai iyiru ubelle Kutelle, na ina gphantigne nafo Kutelleba, na ina nigne ugodoba, inin ta alalan nan nya kpiluzu mine, nibinayin mine siro. ²² Npilu natimine au idi jiji inin ta alala. ²³ Iwasu kusere gphantinu Kutelle sa unanu, nin yenju nimon na nit asirne in nanu, ayin, inawan ntene nabunu ananas, nin nimon inwunu liburi. ²⁴ Bara nani Kutelle wa ni ani ndu ntok nibinayi nin dirun lau mine, bara nidowo mine se udirun gphantinu nan nya mine, ²⁵ inun na inasu kusere

kidegen Kutelle nin kinu, inayita achin makeke isuna unan kewe ule na adi ninmari sa ligan usonani. ²⁶ Baranani; Kutelle na nakpa ani ndu kiti nimon dirun ghaninu, nin sun lantizu mang mine, awani mine dinsuzu kusere nimon makeke Kutelle nin ninnimon makeke na nit asirne. ²⁷ Nanere wang, nalilime mine nchino katuwa Kutelle mine nin nawani, inanin din jujuzu atimine nin ntok nati, nalilime din suzu nin nalilime imon irika na iwansu nin nawani, awani wang in suzu nemon irika na iwasu nin nalilime inun ani din suze nin nawani, inun ani din sesu kusere nalapi mine chot libau nwulu mine. ²⁸ Nanita na inun yina nin Kutelle nan nyan nyinu mineba, Amile na sun nani nan nya nibinayi ni fang, isu imon irika na idi chaut ba. ²⁹ Vat mine nkulo nin dirun suzu nimon ichine, likara linanza, uchisunizi, ukpilizu unanzan, inani nin kulun nin liyarin, kimolo, ivira, karusuzo, uminu kibinayi kinannazan. ³⁰ Idinin kubellum, unanzulisa, anan nari Kutelle, anan nnung, nin lanzu nin natimine, anan fofigiri, anan nutuzunu nimon inanzan, anan salin lanzu nliru ale na imachani. ³¹ Na idinin yiruba; na umon wasa ayina nin ghunuba, sa ulantizun mang ni mon ichine, sa nkune kune. ³² Idinin yiru nile mon na Kutelle, inyinamun, au ale na idin suzu nile imon na Kutelle narimu chau iku, inale na idinsuzu nimonere chas ba, iyinna nin nale na idin suzai.

2

¹ Bara nani idimun nimon inbellu ba, anugne anit, anung anan wusu nliru, imon irika na

iwuso kitenen nmon, asa imusuzu natimine. Anugne na idinsu katuwan nwusuze anug wang din su imone. ² Arik nani tiyiru uwusuzu Kutelle kidenere, asa deu kitene nale na idin suzu imon ine. ³ Yene ilaimone, anung anit, ale na idin wusuzu among anan suzu nimon inanza anung din suze, ima chum ikata usuzu Kutelle? ⁴ Sa anung din kpilizu imon ichine me chigilin, umolu kubi nin wusuzume, ayi asheume, na anung yiru imon ichine me din wunu minu uchin dun deu nabunu meh ba? ⁵ Nani tutun, bara gbasminere nin salin ndisu nabunu nibinayi mine, idin chisu atimine tinannayi Kutelle liri tinannayi, lirin puzunu nimon ichine mawusuzu Kutelle. ⁶ Amma kurtunu kogha ku nin nilaimon na unite nbatamun katuwame: ⁷ inung ale na kitenen suzu nimon ichine sa ushizunu idin pizurun zazunu, ningogon, a upizuru nimon in salin nanuzu, ulai sa ligan. ⁸ Ale tutun na idin pizuru liti, na inari udort kiden, ima di sa ulanzu feu Kutelle, natimine, tinanayi nin nayi ananza ma dak, ⁹ liguburi nin neu, ma yitu litin kogha na adin su imon inanzan, uchizunu nin kuyahudawa udu kiti kuwurmi. ¹⁰ Harnani uzazunu, ughantinu, nin lisosi limang ma dak kitin kogha na adin su imon ichine, uchizunu nin Kuyahudawa nin du kiti Kuwurmi. ¹¹ Bari nani, Kutelle din feru umong nbun nmong ba, ¹² Vat narika na ina tizu alapi sa ushara, vat arika na idintizu nalapi kitenen nshara imasu ani uwusuzu nin shara. ¹³ Lanzas, na anan lanzu nliru Kutelleri anan feu me ba, arikana idin dortun nsharawere ma nuzu nan nya tikanchi. ¹⁴ Adi

Awurmi ale na idumun nsharaba, idin dortu bari makeke Kutelle imon irika na usharawen nbele, inung, udirun sharai mine, usharawari natimine. ¹⁵ Nan nya nani, idin dursu nita nirika na ni di nan nya niyerti nin shara nna nibinayi mine; nan nya nibinayin suzu nimon ichine nin ninanza ita iyizi nba nang ghinu, tutun ukpilizumine ma kesunani, sa unaza ani. ¹⁶ liri lirika na Kutelle masuzu mawusu wusu nyeshizunu na nit, nafo na idin nya lirun nlai Yisa Kirsti. ¹⁷ Asa udirun yichu litife Kuyahudawa, yerdine kidowon shara, su liburi libo kitene Kutelle. ¹⁸ Yinno usumeh, ukuru umala imon irika na idi ngan gan ninninin, nafo na iwabelufi nan nya shara. ¹⁹ andi ureu figiri nwo fe wang unan wunu naduwari udu libau lichine, uso nkanan kiti na le na idin sirti, ²⁰ unan kelu nale na idi alala, unan dursuzu nnono, tutun unin dimun nan nya shara uyenju inyiru nin kidegen. ²¹ Asa fe din dursuzu among libauwe, udirun dursuzu litife ba? Fena udirun bellu among yenje iwasuzu likiri, fe din suzu likire? ²² Fena uworo yenje iwasu ufunu, fe dinsun fune? Fena udirun lanzu infachak inchil, fe din nwo nitin chille? ²³ Fena udirun na ayi abo nin shara Kutelle, fedin nanzu lisame kitene kugbas fe? ²⁴ Yene “ lisa Kutelle nnana nan nya Nawurmi bara fe,” nafo na idin nya niyerte. ²⁵ Bara ubo nono na minu ulinbun asa idin dortun shara, nani tutu adi idin nazu nshara Kutelle, ubomine nso nafo udirun nbo. ²⁶ Andi ameh unan nan dirun nbowe din dortu sharawe, na udirun bome so nso ubowa une ba? ²⁷ Na ameh urika na bara kumat me di sa ubo, andi a kulo udortu

sharame, suminu mawusu wusu, arika na idi nan nya niyerte inliru Kutelle anan nbo nin nanzu sharaba? ²⁸ Bara na ame Kuyahudawari ba nan nya yenju ndas; tutun na ame nbowariba urika na uдин nan nya kidowoba. ²⁹ Ameh Kuyahudawari urika na adi nya kibinayi, tutun ubo uchine unere nya kibinayi, nan nya nfiр michine, na nya kidowoba. U zazuna nale anit din dasu kiti Kutelleri na anit asireba.

3

¹ Tutun iyari Ayahudawe na se? iyagnari tutun nmari nbowe? ² imone di gwardan kokome kusari. inchizune, iwayini nin gһnu ipuno ani fiseri Kutelle. ³ Andi among Ayahudawa di sa uyinu sa uyenu fa? Udirun nyinu mine mati uliru Kutelle yita imon filluah? ⁴ Ko inyizi. Bara nani wang, na Kutelle yita unan kidegen, adi kogha di unan kinu. Naafo na idi nya niyerte, “ibayiru udi dert nan nya nagulang inlirufe, tutun uyisin gegeme uda in wusu wusu kidegen.” ⁵ Andi udirun dortu nimon ichine bit ndurso imon ichine Kutelle, tima woru ongyang? Na Kutelle dinin dirun sunimon ichine ba, ameh urika na adin puzunu tinanayi, amereh? Indi su uliru nafo unit usirene. ⁶ Na uwasonani. Bara nane, inyizari Kutelle, mawusu kidegen inye? ⁷ Andi kidegen Kutelle nuzu nan nya kinuni nan nya zazunu meh, inyagharita idin wusuzue kidegen nafo unan kulapi? ⁸ Iyang ma wantinu iworo, nafo ubellubit kinu, tiworo, tutun among na yinin tiworo “ Na ti su imon inan zan, bara imon ichine na dawa? Uwusu kidegen kitene

mine chau. ⁹ Iyaghari tutun? Tidinin nimon bellua? Ko imon irum. Bari arikin mal vuru Ayahudawa nin Nawurmi, nwo idin nan nya nalapi, ¹⁰ Nafu na udin nan nya niyerte, na unan fiwu Kutelle dikuba, na warun dikuba. ¹¹ Na umondiku na adinin yinuba Na umonduku unan pizuru Kutelleba. ¹² Vat ina kpilin, vat inghnu so hem. Na umon duku na adin su nimon gegemeba kayi! Nawasame dukuba. ¹³ Asholushok mine pun fang nafu nisek. Tilem so imon nrusuzu kiti. Timun niyii di nakpah tinumine. ¹⁴ Tinumine kulun nin nizogo nin gbagbai ¹⁵ Abunu mine din tizu mas mas ngutuzunun nmii. ¹⁶ Umusuzu nin niu di libau mine. ¹⁷ Na iyiru libau lisosin liman ba. ¹⁸ Na ulanzu feu Kutelle di niyizi mineba.” ¹⁹ Nene tiyiru, vat imerika na ushara belle, nale na idin nan nya shara, inan tursu tinu vat, tutun vat uyi yita nin kwanu Kutelle. ²⁰ Udinani bara na kidowo mase inchine libau katuwa niyizi sharaba. Bara nan nya sharawe uyinu kulapi da. ²¹ Nene vat nin dirun sharawe ngegeme Kutelle puno kidowo, ushara nin nanan kadura Kutelle inso iyizi inba, ²² usonani, ngegeme katuwa Kutelle nan nya yinnu sa uyenu, nan nya Yisa Kirsti vat kiti nale na iyinna. Na maferu feru dukuba. ²³ Bara vat nati alapi inani na dari kitin ghantinu Kutelle, ²⁴ ita chaut hennani kitenen nbollu Kutelle nan nya kurtunu ulę na udin nan nya Yisa Kirsti. ²⁵ Bari urika na Kutellę natuu Yisa Kirsti unan bolu ari nan nya yinu sa uyenu, nan nya nmii mę: ana ni Kirsti ku bara apun nchaut mę tutun nin shawu nalapi alę nawa adi,

bara ayi asheü me. ²⁶ Vat nani wa yita bara udursun ngegeme me nan nya kokube, anan dursu litime chaut, akuru aduro nwo amere din tizu anit chaut vat nale na idinin yinnu sa uyenu nan nya Yisa. ²⁷ Unin fofigiri nde? E kala unin. Kitene inyang? Kitene katwa? Nanare ba kitene inyinnu sa uyenu machas. ²⁸ Bari nani, ti malzina nwo unit din sesu nchaut bari uyinnu sa uyenu na katwa inshara dukuba. ²⁹ Sa Kutelle kun Nayahudawari machas? Sa na ame Kutelle Nawurmeru. wang ba? A, nin Nawurmeru wang. ³⁰ Andi Kutelle kurumari, ammati ubowe nan nya yinnu sa uyenu nchaut. ³¹ Iyanghri ti din belle, ifilin usharawe bari uyinnu sa uyenuwa? Na nanni wayita ba. Nin nani ti miin usharawe.

4

¹ Nene, Ibrahim uchifi bite nan nya kidowo tibaworu ana se inyang? ² Bari andi Ibrahim wa se nin katwarik kidowo awa yitu nin nimon fofigiri, tutun na nbun Kutelle ba. ³ Bari inyanghri uliru Kutelle na bellin? "Ibrahim na yinni ni liru Kutelle inale wa batuzughe mu feu Kutelle." ⁴ Nene urika na adi katwa, na idin batuzughe mun nafo ubollu Kutelle ba, ina din batuzughe mu nafo ule na min ure. ⁵ Nani tutun kitin ne na adin suzu katwe ba, ame na yinna ni le nadi nutuuzunu nchaut kiti na le na iyiru Kutelle ba, uyinnu sa uyenu me ibata nafo feu Kutelle. ⁶ Dauda wa belli nmari di litin nit ule na Kutelle din batuzu feu me sa katwa. ⁷ A belle "anan nmareri ale na alapi mins ina shawa mun, tutun ale na ina tursu nani alapi mine. ⁸ Unan

nmareri unit urika na chikilari ma batuzu alapi me ba.” ⁹ Nene mo nmare idin bellu minin kiti nannan boware sa vat nin nanna salin nbowe wang? Bari tiworo, “uyinnu sa uyenu Ibrahim iwa bataghe mun feu Kutelle.” ¹⁰ Iyizari iwa nin bata? Kube na Ibrahim wa dinin boware sa nin salin nbo? Na iwa bataghe mun nan nya nbowari ba, iwa bataghe nan nya salin nbo ¹¹ Ibrahim wa seru alama nbowe usoghe utinchara feu Kutelle na awadimu adutu sa ubowe, bari anan so uchifin vat n le na iyinna, ko idin nan nya ndirun bowari, inan bata nani feu Kutelle. ¹² tutun anan yita uchif nannan dak kitin nbowari machas ba, ndu vat kiti nale na idin chin nabunun inyinnu uyenu inchifbite Ibrahim uyinnu sa uyenu me na awadimun nan nya ndirun nbo. ¹³ Bari na nan nya sharawari ubellu Kutelle wa kulo litin Ibrahim nin nisudume, au ima so anan minu iyii, nan nya nani fiu Kutellen iyinnu sa uyenu. ¹⁴ Bari andi ale na inuzu, nshara din nan nya nannan serere, uyinnu sa uyenu nso hemmari une, tutun ubellu Kutelle nnana. ¹⁵ Bari usharawere din dasu nin tinanayi, vat nin nani, kite na ushara dukuba, na udirun ndortun nshara duku wang ba. ¹⁶ Bari nani. libau inyinnu sa uyenuwari, inan so libau nbolu Kutelle, bara ubellu me nan yita vat nisudu. Tutun ile isude na imayitu chas kiti nale na iyiru usharawaba, imayitu vat nin na le na idin nuzun yinu sa uyennun Ibrahim ¹⁷ (urika na adi uchifbit vat, nafo na ina idi nya niyete, “ meng natifi uchif nisudu gbardang”). Ameer Ibrahim wadi nbun le na awayinin ninghe, Kutelleri une, urika na adin nizu ulai nale na

ikuzu, akuru ayichila ile imon na idiba imone yita. ¹⁸ Vat nin yenju ndas, Ibrahim wayinin nin Kutelle iwo aba yitu uchif nisudu gbardang, nafo na iwa bellu "Alele ma yitu isudu fe." ¹⁹ Na nan nya ndiru nagan inyinnu sa uyenuba, Ibrahim wa yau kidowo me kin kulari-awadi kupo nakus akut likuru, tutun kiti kumatin Saraya wadi kiku kube. ²⁰ Vat nin nani, bara ubellu Kutelle, Ibrahim wa daudau nan nya indirun yinnu sa uyenuba, awana kwii agaghari nan nya iyinnu sa uyenu, nin liru Kutelle. ²¹ Awaynin vat imon irika na Kutelle belle, adinin nagan usuninin. ²² Bara nani iwakuru ibatizaghe mun nafo fiu Kutelle. ²³ Nene na iwa su iyerte nwọ ibatizaghe mugha usame nimon ichineba, ²⁴ Vat nin gherik wang, nya narika na ima batuzu, arike na tiyina nin le na a fiya Yisa chikilaribit nan nya kul. ²⁵ Yisa dana iwa nakpaghe bara alapi ikuru ifiyghe bari akusu ari.

5

¹ Andi iwa kusu ari bari uyinnu sa uyenu ari, tidin nin lisosin limang nin Kutelle nan nya chikaribit Yisa Kirsti. ² Nan nya me, tidinnin libau bari uyinnu sa uyenu ndu kitin nbollu me na tiyisin ku. Tidin lanzu nmang nan nya nagan ghaninu Kutelle. ³ Na ilele chasba, tikuru tidin lanzu nmang nan nya niwe na tidying, bari tiyiru uniwe din machu ayi akone. ⁴ Ayi aklne macha useru, useru macha likara kibinayi. ⁵ Na likara kibinayi din dasu nin lanzun ichinba, bara kinayi Kutelle wa tinari nan nya nibinayibit nan nya nfip mi lau, na iwani ari. ⁶ Bari vat

wadi sa kayiri, kubi kuchinere Kirstiwa ku bara anan ndiru Kutelle. ⁷ Bari imone dinin konu kan iworo umon ma ku bari unan fiwu Kutelle. Andi umon ma yinnu aku wang, ama yinnu bari anit achine. ⁸ Vat nani Kutelle wa punari kinnayi me, bari tiwa yita anan kulapi Kirsti ku bari arik. ⁹ Nene wang dana ikusunari lau nan nya nmii me, timase utuchu nan nye kiti tinannayi Kutelle. ¹⁰ Andi arik natiwadi annan ivira, iwa keke ari nin Kutelle nan nya. nsaune, gbardang kan, kimalin keke imanin tuchu ari nan nya nlai me. ¹¹ Na nani chas ba, ayibit kuru apugun nan nya Kutelle Chikilaribit Yisa Kirsti, na kitemere, nene tise ule ukele ¹² Bari nani, libau wasemeru kulapi wa piru uyii, nan nya nani ukul pira libau kulapi. Ukul nin dofino liti na nit asire vat, vat narika na ina ti alapi. ¹³ Bari kimalin shara, kulapi wadin iyi, na iwadin batuzu kulapi kitena ushara wa dukuba. ¹⁴ Vat nani, uku wasu tigoh inchizunnu Adamu udu kubin Musa, vat udu kiti nale na iwasu kulapi nafo aAdamu ba ndirun lanzu liru, na amere wadi kuyoli ne namadake. ¹⁵ Vat ninnani, uni Kutelle nin patilunun shara di arume ba. Bari andi kitenen patilunun shara nwasame ukul na piru uyi litin kogha, nanere wang gbardan ubollu Kutelle a unime libau nbollu Kutelle wadak kitin wasame, Yisa Kirsti duku gbardan litin kogha. ¹⁶ Bari une, na umasin nin le na awati kulape ba. Bara nchara urum, ushara innazu wa piru bari upatilunun sharan wasame: inchara nba tutun uni Kutelle ni kusu kulapi wadak kimal nalapi gbardan. ¹⁷ Andi bara kulapin wasame,

ukul di tigo nan nya wasame, gbardan nani aļe na isere ubollu Kutelle a unime nan nya fiu me, di tigo nan nya inlai wasame, Yisa Kirsti. ¹⁸ Usonani kitin wasame, upatilinun shara vat nanit napiru unanu, nanere wang, bara katwa kachine karum ukusu nalapi ndu inlai wa piru liti nanit vat. ¹⁹ Bara kitin ndiru lanzu nli ru wasame gbardang wa so anan nalapi, nanere wang kitin lanzu nli run wasame gbardan nase fiu Kutelle. ²⁰ Nani vat, usharawe nadak bari upatiline nan yita gbardang. ²¹ Nane di bara asa kulapi di tigoh nan nya kul, nanere wang ubollu Kutelle ma su tigo nan nya fiu me ndu nlai nan nya Yisa Kirsti Chikilari bit.

6

¹ I yaghari tima bellu? tili ubun in su na lapi bara ubolu Kutelle tinan gbardang ghe? ² nauwa sonanin ba. Arik a lena tinna kuzu nin nidowo na lapi? ³ Naiyiru oh ingbradang na le na ina ubaptisma nami ligowe ni kristi Yisu iwa suminuubatismo nani udu ulai ba? ⁴ I wa kassu nari ninghe kuh in baptisma nannyan ku, nafor na iwa fiya kirsti nanere arik wang ma chinu nan nyan in lai upese, ⁵ timunuati nin ghe nafo nin kulme tima kuru timunu ati nin ghe nin fitu me. ⁶ Tiyeru nene iwa bana kidowo bite nin ghe barn, inan molo kinanzang kin kulapi ⁷ Ulena aku aso unan sali kulapi kiti kulapi. ⁸ Asa tiku nin Kirsti, tiyinna ti ma kuru tiso ligowe nin ghe. ⁹ Ti yiru anfiya kisti ku nan nya kissek tutung na aduu nan nya nan kul ba. Naukul du nin likara kitime ba ¹⁰ Bara ukule na awaku kiti kulapi, awa

ku urumari chas bara vat titun ulai na adimun asosin bara Kutelle-ari. ¹¹ Anun wang; yiran ayimine anan kul kulapi in lon likot anan lai kite Kutelle nin Kirsti Yisa. ¹² Bara nanin niwa yinin kulapi nodin nidowo mine nin kul ba bara iwa yinin nin ntok kidowo ¹³ Ni wa ni niti niti dowo mine kiti kulapi iso imongkata kulap, ba anun Kutelle nidowo min, nafo ana nuzu nannya niti niti ulam bara Kutell. ¹⁴ Ni wa yinin alapi se likara kitene mine ba, bar na anun du sa in kana, na ti di nan nyan duka ba bara ti di nan nyan mbolu Kutelle. ¹⁵ Anin iyang? tili ubu n nin na lapi bara na ti du nan nyan duka ba barna ti di nan nyan mbolu Kutelle? Na uwa so nanib. ¹⁶ Na iyiru ule na i nakpa atimine, nan nya lichin in lanzu in liru iso achin in le na idin lanzu ulirume sakulapi udu uku, sa ulanzu inliru udu anan sali na lapia? ¹⁷ Vat nani liburi libo kiti Kutelle, I wa di achin kulap, ina nin yinna nin nibinai udursuzu kiti kanga na ina ni minu. ¹⁸ Ina nutun munu nan nya tikanchi kulapi, ina ni so achin fiwu Kutelle. ¹⁹ Indin su uliru nafo unit nin sali likara nidowomine. Nafo na ina nidowo mine nafo achin lisosin linanzang linanzan. Nene nakpan nitiniti nidowo mine nafo achin in fiwu Kutelle nan nya lisosin limang. ¹⁹ kubi kona iwadi achin kulafi na iwa di nan nya na nit alauba. ²⁰ Ku yapin kunatari iwa dumun kube nan nya nimon ile na ne nene idin lanzu in chin muna? ²¹ Bara kumat ni leli uwonne vat ukulari ²² Nafo nene na na inan nutun munu tikanchi kulapi inanin so achin Kutelle, nono kumat mine in so nin lau tutun imalin mine ulai

sa ligan. ²³ Bara kusere kulapi ukullari titun ufillu kibinai Kutelle ulai sa ligan nan nya kitin Kirsti Yisa chikilari bite

7

¹ Sana iyiru ba linuana [in din liru nin na nit ale na yiru uduka] bara uduka din dortu nin nit nan nya na yirin in lai me? ² Ame uwani ni luma a terin nin lesse nan nya nisilin niluma ywase ulesse nnku, abuntu nannya ni silin ni luma. ³ Bara nan, nan nya kubi ko na ulsse di nin lai asa anuzu asu ilumama nin mong ima yichi ghe ukilak. Asa ulesse nku anuzu ni silin nilumea na du ikilaki asa su ilumama nin mong uni. ⁴ Bara nanere nwa na nin i wa ti munu anan kul bar uduka nan nyan Kirst, bara ina dofuzonu ligowe nin nin nat, bara ame, naiwafiya ghe nan nya nan ku, bara bara nan macha nono fiu Kutelle. ⁵ Kube na ti wadi nakidowo wanuzu kamang nan nya niti niti nidowo bite. In nuzum duka bara tinan nut tuno nono kul. ⁶ Nene ina nutun nari nan nyan duk a tinani naku nan nyan in chn bite na ti wa kif, bara ti nan su kata kapese nan nya in fip Kutelle, na nan nya in chin ukuse ba. ⁷ Ani iyari tima belle nene? Ani uduk kulapiari litime? Na uwa so nanin b. Vat nin nan, na inwa na yinin kulapi ba, sasana uduka b. Na inwa yiru iyiru iyari kunaniyizi sasa na uduke na bellin b, "Naubasu kunaniyizi ba," ⁸ Tutun kulapi nayiru kubi nan nya in duka unare na dak nin vat intok kulapi nan nya nin. Tutun andi na Uduka di ba kulapin nkul ⁹ so uurum in wa yita nin bai sa Uduka ne uduka dak kulapi koni na kuru kurun

fita iminaku ¹⁰ Uduka na una din wori ubani ulai unin na da nin kul. ¹¹ Kulapi na yiru kubi nan nyan Uduka kurusuzu, nkoni na molii kitenen uduke. ¹² Nani ushara di lau a uduka lau imon ichine nin chau. So urum in wa yita nin lai sa uduka, nene na uduka na da, kulapi koni na kuru ku fita immini nak, ¹³ Nni nene imon ichine isoyi ukulla? Na nani b. Nani kulapi, bara in durso kulapi ari sai nan nyan ni mon igegeme. uni na dai nin kul bara nan nya induka kulapi na na nnzu kamang. ¹⁴ Bara tiyiru o Usharawe di nin fip kutelle, vat nanin in di na kidow. Ina lewi udu lichi nan nya, kulapi. ¹⁵ Bara iwon ile na idin suzuna in yirub. Imon ile na indi nin sun su. Na in nare indun sue ba imon ile nain nari inare indin sue. ¹⁶ Bara nani andi in din su iwon ile na in dimin suwe b. Men yinni nin woru ushara chau. ¹⁷ Bara nani na mere din suzu ininb, kulape na kudi in nan nya nigher. ¹⁸ Bara nanin men nan nya kidowo nigh, na imon ichine duku b, bara usuu ni mon ichine di nmi vat nani na in wasa su ba. ¹⁹ Bara imon ichine ile na in dinin su in s, indin su b, nani imon inanzang ile na in di nin suwa ba inere in din su. ²⁰ Nene asan insuimon ile na indi nin su b, to nanere nane din in sue b, vat nane kulere na kudi nan nya nighe. ²¹ In se nan nya ime likara lichine in di nin sun in su imon ichin, vat nanin imon inanzanghari di in me. ²² In di nin liburi libo nin shara Kutelle bara uni ule na adi nan nya ni. ²³ Mmini yene umon uka'idari ugan di niti niti kidowo nighe udi likum nin ukai'da upeseh nan nya kibinai nighe aminin yirai kuchin bara ukai'da kulapi ule udi niti niti nidowo nighe. ²⁴ Ki kimong nameng! Ghari ba

tuchu menku nan nya kidawo nkul? ²⁵ Liburi libo kiti Kutelle bara Kirsti Yisa Chikila bit. Bara nani meng litini ghe in lon li kot mmaa dortu Ushara Kutell, in lon li kot tutung indortu uka'ida kulapi nin kidowo.

8

¹ Nene na uchan ukul diku ba, kiti nale na idi nan nya Kirsti Yisa. ² Bara uka'ida infip Kutelle unlai nan nya in kirsti Yisa na nutuni fong in kai'da kulapi nin kul. ³ Imon ile na ushara wa yinin usue ba bara na uwadi nin likara ba nan nya kidaw, Kutelle nasu: iwa tu Gono me nin in nit usirne unan kulapi ayiru kiti kulapibit. amini nati kida wo kulapi inkul di in cha nku. ⁴ Awa su nani bara imon pizire nan nya insharawe nan kulo nan nya bite arik ale na uchinbite di na kidawo ba udi nan nya Infip Nnu Kutelle. ⁵ Ale na idin chin nan nya kidowo din chisu nibinai mine nimon kidawo, ale na idin chinu nan nya Ifip Nnu Kutelle din chisu nibinai mine kiti nimon in Ifip KUtell. ⁶ Bara ufo liti kidawo ukullari, a ufo liti kidawo liaison, ⁷ bara ufo liti di nin ni vira nin Kutell, bara na a yinna nin usharia Kutell, awasa a yinno usue ba. ⁸ Ale na indi na nidawo na idi nin woru ipo Kutetelle ayi b. ⁹ . Nani tutung, na idi na nidowob. Idinan Infip Kutelle andi kindegenere Ifip Kutelle di nan nya mine. Andi na umon di nin Fip Kirsti ba na ame un mereba. ¹⁰ Andi Kirti di nan nya mine in long li kot kidowa maso kin kul bara kulapi in lon likot tutung Ifip Kutelle ulaiyari bara uchinu dert. ¹¹ Andi infippin le na awa fi Yisa ku nan

nya kissek di inf. Ame ule na wa fiya Kirsti ku nan nya kul ma kuri ani nidowon kul mine ulai bara ame ule na adi adi nan nya mine. ¹² Bara nanin linuana arik ana tire wari na ti ni nidowo b, na tiwa su lissosin nidowo ba. ¹³ Bara nanin asa udi nan nya kidawo udi bellen kuarun. Asa uku nan nya Ifip Nnu Kutelle kidowo nin kate me uma ti ula. ¹⁴ Bara vat in gbardang na le na Infip Kutelle din dursuzu nani uchin inun nono Kutelleari. ¹⁵ Bara na i na seru infip lichin na ima lanzu fiub, ina seru infip in wru i so unit urum uneren ta tidin yichu"Abba Baba ¹⁶ Ifip Kutelle litime nin min bit infippe yinna arike nono Kutelleari. ¹⁷ Andi non, tutun anan li ugad, ugadue un Kutelle in kon ku sari a anangadu nin kristi tutun mmon uchara. Andi tutung tiniyo kan nin gh, nanere tutun tima se uzazunu nin ghe ligowe. ¹⁸ Uyenu nin uniyu bite nin ko kube nee na udurum in gbardang in ghintinu ule na ima dursu nari ba. ¹⁹ Uchiwu nibinnai kang na makeke din cha idursu nani inin nono Kutelleari. ²⁰ I wa toltin in gongon udu invon ihe, sa usu mine, bara usu in le na amaerie na ti nani ²¹ Bara makeke we atiminene ime nutuno nani nan nya lichin linanzang udipiru lisosin ligongong lin nono Kutelle. ²² Bara tiyiru vat makeke di lidurun nin kata nan nya nkunuligowe nene. ²³ Na nane chas b, arik ma atibite ale na idi nin nonon inchizno Infip Kutelle nan nya nati bite tidin gbondulu, tidin in cha isere nar, ukurtunu ni dowo bite. ²⁴ Ina su nari Utuchu vat bara uginnu ari. Uyinnu ule na idinyenju unin na uyinnuariba. Nafu ghari in yinna nin ni mon ile

na adingenuju nene? ²⁵ Bara asa na tiyino ni ni mon ilena tisa yen, to tiba su uchawe nin na yi asha. ²⁶ Nan nya lirim, Innfip Kutelle wang din buzunu nari nan nya lidarin bite. Bara nati yiru yanda na timati inlirab, Ifip Kutelle nin litme din su kata nan nya bite na nin gbondulu ba. ²⁷ Ale na adin yeju nibai bitayiru nibinai Infip Kutelle. ²⁸ Tiyiru ale na idi nin su Kutelle adinesu kataka chine vat bara ichinn, ina yichila nafo kpilizu me. ²⁹ Bara alena na yarin ayinno, ana mali uti usi lisossin nafo gono me bara ana yita gono kin chizinu nan nan nyan nuana gbardang. ³⁰ Ale na tutung na amaqlu u feriu ana yichila. Alena ana yichil, inua tutun kusu lau. Ale na awa kusu, inighere ana zazin. ³¹ I yaghari tima bellu nene kitene nile imone? Andi Kutelle di nan arik ghari ba nari nari? ³² Ule na ana nuzu nin Gono me ba a mini na ni kimin bara vat bit, iyari ba wantin ghe na ana imon vat? ³³ Ghari ma dak nin karusuzu nan nya imonrumn in feiu Kutelle? Kutelleari unon su ushara. ³⁴ Ghari ma kiti finu kulapi? Kirsti Yisa, ule na a wak, ule na nan nya nimon vat ichine i wa fiya ghe nan nya kulapi amini nasosin nene in chara Kutell, amini din fo achara bara arike? ³⁵ Ghari makosu nari nin su Kristi? liburi lisirne sa imgbagbai kidowo asa uniu wasa kupogha sa lisisosin fiseri, sa uhasaria, sa kuboong? ³⁶ Nafo na nyerti di"Bara fewe idin molsu nari ko lome liri ina yiru nari nato alkam indi basu" ³⁷ Nan nya vat nimon tikata kitin linbun nan nya inlena na a durso nari usu. ³⁸ Bara in kala udinrun yinnu na ukulba sa ulai sa Amalaiku sa tigo sa imonmon na idi nene

sa imomong na idin chinu sanlonlikar, sa inzang,
³⁹ sa inchomcho, sa imonmong na ina k, imo yinu
 ukosu nari nin suKutell, ule na udi nan nya Kirsti
 Yisa Chikilari bite.

9

¹ Ndin bellu kidegen nan nya Kirsti, na in
 belle kinuba, ulamiri nighe in tayi iyizi nba
 nan nya Nruhu Kutelle ulau. ² Indi nin liburi
 lisire kang nin konu in salin shizunu nan nya
 kibinayi nighe. ³ Nafu meng litinighe in yita
 nin su in ti litini unu in nana kitin kirsti bara
 nuana ning, likura ning nya kidowo. ⁴ Inun na
 idi Israila. Idi nin seru, nin zazunu, nin nisilin,
 nin liru Kutelle, a likawali. ⁵ Inighari nin na
 chiff nburnu minere Kirsti na dak nin toltinu
 nan nya kidowo- Kirsti na amere kitenen vat
 nimon, unan nmari Kutelle sa lingan. Usonani.
⁶ Na uwaso nafu likawali Kutelle nso hem. Bara
 na kogha na adi in Israila kidegen nere kunan
 Israila. ⁷ Na tutung vat kuwunun Ibrahimari
 di nono me ba. Kiti litin Ishaku timaso likura.
⁸ Uso, nono na kidowo na nono Kutelleri ba.
 Uso nono likawali inughere idin batuzani nono
 likure. ⁹ Bara ule ulire unalikawali ari: " Nin
 ko kube nma dak, nmani Saratu ku gono."
¹⁰ Na ulele chas ba, kimalin Rabika wanin nit
 uwasamme, uchiff bite Ishakuw- ¹¹ na iwadi isa
 mara nono ba, ana isa ta imoimon i, hine sa
 inanzang ba, inan woro ukpilizu kibinayi Kutelle
 inbelen nferu me nan so nani, na bara kata
 kidowo ba, unuzu kitin nle na ana yichila. ¹² Iwa
 taba ubelinghe, "Ukune mani ubene tikune."
¹³ Udi nafu na iyerte di, "Yakub adi kibinayi nin

Isuwa inari ame." ¹⁴ Iyari timabellu? Kutelleḡ dini dinongha? Na nani wa yitaba. Bara awa bellin Musa ku au, ¹⁵ "Nma dursu ujinkai kitile na indi nin jinkai, Nkunekune kitile na indi nin nkunekune". ¹⁶ Bara nani, na ule na ana kibinayi ariba, a na ule na asu uchumari ba, bara Kutelleḡ ari ule na adurso ujinkai. ¹⁷ Uliru Kutelleḡ w bellin Firauna ku, Bara ma manufeḡ re ina fiyafi, innanse indurso likara nighe litife, Lisa nighe nan se upiru kowe nan nya inye. ¹⁸ Bara nani, a dinij jinkai kitile na ata usu, kitin le na ata usu tutun ataghe gbas. ¹⁹ Uma belli nenge, "Iyarin ta udin pizuru anit nin kulapi? Ghari wasa asu umusu nighe? ²⁰ Kai unit, saka uyenu, fe ghari na uma kpanu Kutelleḡ? Tiwin to na ina ke ma bellu unan kewe, "Iyari ta una keyi nene?" ²¹ Ani na unan ke na melenghe wasa akoso tiwin ti shife to ake kumeleng kuchine mun, to tutun a ke nkon 'mun nanzang? ²² Andi Kutelleḡ, dinin su adurso tinanayi me, akuru ati iyene likarame, awunno kubi nin shew kibinayi me, bara anan da wese anan mizunu tinanayi nibinayi mine. ²³ Bara tinan yinnḡ mgbardang nkune kune kibinayime liti nale na inin dinin kune kune, ale nawa achiu bara a ghanti nani. ²⁴ umunu arikeḡ wang, nya nale na ana yichila, na nan nya nayahudawa chasba, umunu ingisin tilem tileme vat. ²⁵ Tutun nafo ubellu me in Hosea: "Nma yichilu anit nin ale na iwadi anit nin ba, nin nale na indi kauna, bara na inwadi kauna mine uworsuba. ²⁶ Tutun umanin so nenge, kiti ka na iwa yertin na anu anit nighari ba, nene ima yichimunu nonḡ Kutelleḡ lai." ²⁷ Ishaya wa su kuchulu bara

nonon Israila, "Andi ingbardang in nono Israila masin licicin kurawa, ingisinghari mase utuchu. ²⁸ Bara Chikilari ma su kata nin lirume nan nya iyi ulele vat na nin molu kubiba. ²⁹ Nafu ubellu Ishaya na awa bellin mun. "Indafo na Ugo Kutelle wa sun nari ingisin nisudu ba, tiwaso nafu Usodom, tutun tiwa lawu masin Ugomorah ³⁰ Iyari tiba ku tibellin? Awurmi na iwadi anan fiu Kutelle ba, nene iso anan fiu Kutelle bara uyinnu sa uyenu. ³¹ Inun Israila na iwa dofin ushara nin fiu Kutelle, na iwa duru igan i. nin ba. ³² Iyang wantin? Bara na iwa pizuru nin yinnu sa uyenuba, iwa pizuru nin kata kidowo inani wa tiro litala intirzu. ³³ Nafu na ina yertin, "yenen in na nonko kutala in tirzu nan nyan Zion a kupara kulapi. Ule na ayinna mun na ama lanzu inchin ba."

10

¹ Linuana, usu kibinayi nighe nin fo nachara nin kiti Kutelle, unare ise utuchu. ² Meng ta iyizin inba nati mine bara idi nin su isu kata Kutelle, na dert nin liru Kutelle ba. ³ Na inin di nin yiru Kutelle di nin lauba, ina nin na pizuru inin se inlau natimine, na inun nani atimine kiti infeu Kutelle litime ba. ⁴ Bara Kirsti amere ukulun duka fiu Kutelle udu vat innan yinnu nin Kutelle. ⁵ Bara Musa na su iyertin inbellen fiu Kutelle ule na uдин dasu kitin duka: "Unit ule na su fiu Kutelle nan nya duka, basu uchin nan nya nin." ⁶ Bara fiu Kutelle ule na unuzu nan nya yinnu sa uyenu nwordo ne, "Na uwabelin nya kibinayife, 'ghari ma ghannu kitenekani?' (bara

anan toltino Kirsti ku kutin), ⁷ sa tutun, 'ghari ma piru na kisek?' (adi nutun Kirsti ku adamun.)"
⁸ Au iyari ibelle? "Ligbulaghe di susut ninfi, nan nya nnufe a nya kibinayife." Ligbula in yinnu sa uyenu ari une, na tina mo girzune. ⁹ Bara asa ubelle nin nufe Yisa Chikilari bitari, unin yinna nya kibinayife au Kutelle. wa fiyaghe nan nya kul, umase utuchu. ¹⁰ Bari unit di yinn fiu Kutelle nin kibinaye ari, tutun nin nuwari asa uyinnu intuchu. ¹¹ Bara uliru Kutelle woro, "vat inle na ayinna ninghe na imatighe inchinba,"
¹² Bara na Ayahudawa di ugan, a Awurmi ugang ba. Bara Chikilari urumere di Chikilari vat, tutun adi susut nin le na ayichilaghe. ¹³ Vat inle na ayichila lisa me ama se utuchu. ¹⁴ Inyizi ari inin ma yichilu lisa le na anu yinna ningheba? Tutun inyizi ari ima yinnu nin le na isa lanza ulabari meba? Tutun inin ba lanzu inyizi ari sa unan bellun inliru Kutelle? ¹⁵ Tutun ima tiyizari ibellin uliru Kutelle s kadura? Nafu na ina yertin " Inyizi ari inchaut nabunu na nan bellu in liru umang nin nimon ichine!" ¹⁶ Tutun na vatari na lanza ulirun inlai ye ba. Unare Ishaya wa woro, " Chikilari, ghari n yinnin nin kadura bite?"
¹⁷ Bara nani, uyinnu sa uyennu din dasu kiti lanzu, tutun ulanzu ligbula Kirsti ¹⁸ Ameng tutun nworo, "Iwa lanza ba?" Eh!, nanere gbardang. "Liwai mine na do vat inye. Tutun agbula mine na piru vat ligan inye" ¹⁹ Tutun, Nworo, "Na Israila na yiru ba?" Uchizunu Musa woro, "Meng ma nazu minu nibinayi nin kiti ka na Immyin mi dyawariba. Nin so immiyin sa uyinnu, Meng

ba timinu ilanza ayi.” ²⁰ Ishaya nuzu kanang a belle, “Ale na ina pizurui ba ina sei. in na durō litining kiti na le na ina tiri tidina ning ba. ²¹ Kiti nan Israila abelle, “Ko kishi uchara ning yisin kiti nanit ale na idi gbas nin ale na inari.

11

¹ a belle nani sa Kutelle wa nnari anit me? uwanya uso nani ba bara men wangnkuna Isiraila ri unuzu likura Ibrahim tutun lilem benjamin benjamin. ² Kutelle wa nnari anit me b, ale na awadi ananyinu nani, sa lyiru imon ille na inyarta wa bellin litin kitin Iliya na awa sau kuhulu kiti Kutelle abara anan Israila? ³ Chikilari inna mollusu anit anan mbellu naufe ipucho tibagadife miyari chas nlawa tutun idin piziru nighe. ⁴ Kutelle wa tarda awaro: “nna chau litinighe nanilime amui kuzor alle na issa tumuno nin naluum mine kitin baale ba”. ⁵ har nene re nnya ko kusa ufere mboullu Kutelle imon nggisin duk. ⁶ Vat nani andi barai ayii ubolluKutelle na bara katari ba andina nani ubollu Kutelle. di ubollu ba. ⁷ Iyarighari tutungha? imon ule na an Isirale wa piziru iwa se iniba nnan feeru Kuteele wase ngisine ghas. ⁸ Ud nafo na inyerte wabellin “Kutellewa nii nani Ifipnnun me min nyisi na nyeju kiti ba nin atuf ansalin nlanzu uliru udak kitin mon” ⁹ Dauda woro nenghe “na kutebul mine sokutaru libarda litala ntirzu a usō atunu” kitimine. ¹⁰ Naiyizi mine uwo isiro bara i wayeje kiti ko kome mine tumun ¹¹ Awa bellin nani “iwa utirzo bara disua idiuwa?” uwa uso nani ba bara nan naudisu mine watii uduchu daa na nan

nan nsalin yiru Kutelle baraifea nanin ayinasu liyarin. ¹² Andi uyi naseimon nachara diu mine uwalu mine umon nachara kiti nan ntanni nin malizin nacharaiworo use namon nachara. ¹³ Nene nin indin nliru nanghinu anan ntani kulle meng unan kadura na uda kiti nan ntanni Kutelle indin fofigiri nin katanighe. ¹⁴ mmoti mba nanzu amon nibinai issua. lagann alle na idi amon mine se utuch. ¹⁵ An di unna rani alele unare ti tise umuni nati an nye " Yagari useru mine ba ti uba so ulai ki nan kulle?" ¹⁶ An di kumat ifarri adi lau na nere iyip ma, an tillin di lau, annere ti langgye ba yitu. pucu tilangye ina. ¹⁷ Iwadin woru i pucu ton ti lang kuca, f, kucan zaitu kusho iwa shonfi na nya mine uba koswu nan gynu mmari tiling tiling kuca zaintu, ¹⁸ yen je uwa fo figiri nin tilan gye. Asa uba fo figiri na fere nin tilang, na fe re ming ti langye ba, ama tilangyere min fi. ¹⁹ Uma/ uba nin woru, "Ina n shono men ku nan nye." ²⁰ Kidegen nere/ kiden nere! Bara usalin nni kibinai mine iwa pucu tilangye, nin nani uyisa nan nya yenu fe sa uyenu. Nu uwa ganti liti fe kan ba, lanza fiu. ²¹ Sasa na Kutelle wa sun tilang ti cine ba fe wang na awa sun fi ba. ²² Yenen nene, imon i cine irka na Kutelle na su. Nlong ikot urinjaya Kutenlle wa wunun ale na iwa dui, inlong likot urinjaya Kutelle na dak ati mine uni wa ti ayi a shaeu me, sasa na ni ba, fe wan iwa wernu i finlo. ²³ Iwasena ituna nan nya salin yinnu ibashonminu nan nya iba shunmunu nann nya. Bara Kutelle nwa nya apirun minu nnan nye. ²⁴ fe wang iwa kalafi kiti

kuchan nzaitu kusho, ko na litino me din nan nya kusho, ida munu fi nin kuchan nzaitun kilari, nafo na idin suzu belle anun na iyiru litino mine, ikuru ishominu kuwa. ²⁵ Linuana na iwa so lõn ba, nin nimon liyeshi, bari iwa yita nin yinnu nin kpiluzu nati mine; Israila nase ngbas bat nan nya mine, se na inase ukulu nannan tanni Kutelle. ²⁶ Nanere vat nan Israile base utuchu, nafo na ina yerti: “unantuchu ba nuzu nnan nyan Zion; aba kallu udiru kutelle kitin Yakub. ²⁷ Likawali nigha lolẹ nan ghinu, nba kalu alapi mine.” ²⁸ Nlon likot nbellen nliru Kutelle, ina nari ani bara anun, nlon likot bara uferu Kutelle, anan suuwari barian ka mine. ²⁹ Bara na Kutelle wasa akpiliya kibinai me nan nya fillu nin yichilu me ba. ³⁰ Nafo nin chizune ne na iwadi anan dortu Kutelle ba, ina se nkune kune Kutelle bara udortu me, ³¹ Nene alẹ Ayahudawe iwa nari udortu Kutelle, iwa first nani nkune kune nafo na ina durso minu inung ma nene seru nkune kune. ³² Kutelle na tursu kogha ku nin dirnun dortu me, bara aduro in nkune kune kitin kogha. ³³ Kakama, ncham cham nimon nachara inyiru nin yinnu Ketelle! Ghari wasa a pizira nan nya nsharame, Tibau me katin likara inyinnu! ³⁴ “Ghari yiru kibinayi in Chikilare? Sa ghari udon nkpiluzu in nliru me? ³⁵ Sa ghari na burun ana Kutelle imonimon, sa inan kpilla ina ghe?” ³⁶ Bari kitime, nin nan nya me, a udu kitime imon di vat. Udu kitime ngongon so saligang. Ussonani.

12

¹ Nin nani, ndi kuchukulu kitimine linana bara gbardang nkune kune Kutelle, nan nidowo mine ugutunu mmii, imon seru kiti Kutelle, bara unneru unni natimine kiti Kutelle, nso katamine nan nya Nfip Kutelle. ² Yenjen iwa dofin lidu inyi ulele, kpilan atimine iso apese nan nya nibinayi mine, inan yinno imonirika na idi ichine, inseru, nin chasarak nnufi Kutelle. ³ In din bellu, bara ubollu Kutelle. na iwani, bara umon nan nya mine wayiru litime zikiki akata ligan lo na ina cheghe ku: Na ikpilza ukpilzu uchine, nafo na Kutelle na fulo kogha ku ligan chiu kibinayi in yinnu sa uyenu me. ⁴ Nafo na niti niti di kidowo kirum, vat niti nitu ko kame dumun katame, ⁵ Nanere tidi gbardang kidowo kirume nan nya Kirsti, tidin gangang vat nin yitu arume. ⁶ Bara na kogha dimun da diume na ubollu Kutelle na nighe. Andi uda diue fe ubellu nnu Kutelle'ri, na usu dert nin ligang nimon na ina fuloghemun nan nya inyinnu sa uyenu. ⁷ Andi uda diufe usu nsu nanit katawari, na asu. Andi uda diu fe udursuzu kite, na a dursuzo. ⁸ Andi uda diu fe unizu nanit likara kibinayari, niza ani: Andi uda diu unizuari, nizafi tapp: Andi uda diu fe uwunun nbunari, su seng. Andi uda diu fe ulanzu nkune kuneri, su nin nayi abho. ⁹ Na ussu mine wanso unrusuzu liti ba. Nari imon inanzan; mino ilele na ichau. ¹⁰ Ubellu nsu linuana, chiun ussu natimine na nibinayi; nbellen ghaninu na kogha ni gwana me. ¹¹ Nbellen kayiri, iwasu ku gwala ba; nbellen nruhu, uyita mas mas; Nbellen Chikilari, su kata me. ¹² Nan

nya nayi akone, su liburi liboo; nbellen nfizu nayi, nonkon nibinayi; nbellen nlira, na iwachin ba. ¹³ Daɗ timunu achara tibukatu na nan nsali kulapi, nan atimine anan sesu namara. ¹⁴ Tan ale na idin nizu munu uniu nmari; tizan nmanri na ulaana. ¹⁵ Sun ayi abho nin nale na idi nayi abho gilana nin nale na idi kuchulu. ¹⁶ Sun lisosin limang nan nanit vat. Iwaso anan kpilluzu nghantinu nati tibau mine ba, seren anan toltunu nati. Iwa yita jijin nan nya kpilluzu mine ba. ¹⁷ Yenjen iwa tunu imon inanza nin nimon inanza. Sun imon ichine kiti nanit vat. ¹⁸ Andi uba sonani, son ligan likara mine mang nan nanit vat. ¹⁹ Yenjen iwa tunnu atiminemu, linuana, nan tinanayi Kutelle libau. Iyerte na woro "uttunu unanighari; nba tunnu; ubellun inchikilari." ²⁰ "Asa unan salin nsufe din lanzu kukpon, naghe alii. Asa ayin kotoghe, naghe asono. Uwasu nani, uma pitiringhe achalang nlari litime." ²¹ Na iwasun tinanzang lii likara mine ba, lewu likara tinanzang nin gegeme.

13

¹ Na kogha dortu uliru nago, na nton tigo duku sa uyinnu Kutelle ba; Kutelle ameri unan ni tigo. ² Bara. nani ule na yasa tigo ayasa Kutelle, tutun anan kiyasa tigo iba sunani ushara. ³ Ago na imon fiuwari ba kiti nanan su nmon kine imon ufiu kiti nnanan sunimon inanzang na aye difi ulanza fiu na nan tigo ba? suu imon meichine ubase liru kitime. ⁴ Ame kuching kullele kitimine inanzang lanza yi, na adin mmizinu liyop. hem naninb. Ame kuchin. Kutelle ulena

aba tunnu tinana na kiti nlena adisu inlmon inanza. ⁵ Bara nani ibasuu udurtun nlrin nlrin na bara unanu nayii Kutelle chas ba har nin lamiri wong. ⁶ Bara nani in bizu nah id ugandu wang. Inun agowe achin Kutelle ari alle idin suil ille imone kokome kubi. ⁷ Nan koghaku ule imon na adin dortu munu, ini anan mmyen ungandu mmyen mine lazan fiu nslale na ibati ilanza fiu mine, nghantinan anan nun ighanlin nani. ⁸ Na Iwa min umon imonimon ba, yinan nin linuana. Ule na ayina nin na lisosin kopome akulo uduka. ⁹ Inna woro, “Na iwa nozo nan nawani nanit ba. Na uwa molu unit ba. Na uwa su likiri ba. Na uwa suu ivira ba. “tutun andi imon uduka duku, vat umala nan nyanle ulire: “uba yinnu nin nan kupo nafo litife.” ¹⁰ Na uyinnu nya uta ulanza unan kupofe ukul ba. Bara nani, uyinnu nso likulun indukari. ¹¹ Bara nani, kubin daduru, kubiko na kogha ma fitu nmoro. Nene utuchu bite nda susut nanghrik ukati. kubi kone na tiwa burun serun nlire. ¹² Kitik ndo piit, kiti nan na shanta. Bara nani na tifilin imon nsirti, tishon imon likum nkanang. ¹³ Na ti chinu dert, nafo nin lirin, na in nan nya nkpehirzunu sa uso nadadu ahemhem, na nin halin zina sa nan nya kunanizi kunanza, nin kubun kunanza sa inshina. ¹⁴ Bara nani tan Chikilari Yisa Kristi, na iwa pun kuna niyizi nadadu kidowo ba.

14

¹ Serre ule na uyinu sa uyenuma dinin likara kitime ba nene na uwa su usharia kitine matiru tiru ba. ² Nlong likok umon din din manlikara kibinai nwordo awanya alleu kome imon nlong

likok tutun, unan ndiru likara nibinai ma lie titene cha. ³ Na we na adin lii imon vat na awa yenje nfai inlle na adin lii ba tutun ule na adinlii adadu vat ba na awasu anan nlii vate usharia b, bqra Kutelle na saru ghe. ⁴ Fee nghari fwe na su kuchin umon ushariya msun nchikilarari sa yinsiku sa adeu amma tighe a yisinu bara Kutelle ba tigheayinsin. ⁵ Nlong likot umon nyiira nlonliri katin nlong nonlikot umon nyira ayiri vat arummere na koghasu uyinu nin kibinai me. ⁶ Ulle na ayinna nin nlonliri ayinanmu bara Kutelle ar, ulle na alewo imonli vat Kutelle imonli vat bara Kutelle na anari aleo anari nlii bara chikilari asa duro Kutelle libulibo. ⁷ Van ghirike na umon nsosin bara litime batutun na umon din nku bara litime ba. ⁸ Assa tidin lai bara chikilari. Andi tiku tidin nkuzu bara chikilarlari. sa ulai sa ukul arik anit Nchikilariari. ⁹ Bara ule imonere Kristi wa ku, afitu tutun anaso Chikilari nan nkul nin na. nanla. ¹⁰ fe iyanghari ta udin nsharatu gwanafine? afe yangharin ta udin yenj headline fai? vat bite tibayisuni nbun kukii ishara Kutelle. ¹¹ Nafu na ina nyertu “bara na in dinin lai”. ubellu Kutelle, “kitinighe kolome lilung ba tumun, kolome ililem basu liru Kutelle “. ¹² Bara nani kogha nan nya bita bani kibatiza nadadu me ubun Kutelle. ¹³ Nene na tiwa lawa insu nati ushara ba, na tiworo n, na umong wa chio gwana litala intiru sa barda gwane. ¹⁴ Bar iyiru chikilari Yisa na risi, na imomon nani litimeb, sai ulle na ayiri nin nani, kitime nanin. ¹⁵ andi bara imonlife ayin gwana nan, na udin chinu nan nya su tutun na uwanaza

kibanai le na Kristi na ku bara ame ninnimonlib.
¹⁶ Na uwa yinin kata kachine fe ka so umon imon liyakkiti ba. ¹⁷ Na ubellen nimonli nin nimon nso unere di kila. tigoKutelle b, ama ubelen sali kulap, lissosin lita, nin liburilibo nan nya Ifip Nnu Kutell. ¹⁸ Ullena din su chikilari bite kata nan nya kamin ame se useru kiti Kutelle ninyinu nanit. ¹⁹ Nane re dantidofin imon ile na iba ti tiso tap nin nimong ele ibatari ti yissi. ²⁰ Yenghe iwa nan kata Kutelle bara imonli. Imone vat di la, tutun unanin kitin ille na adin li umon ile na idin tizu tirzu. ²¹ Uchaun na uwa lii inawa, sa ti so intoro ba sa ilemon na iba ti gwafine di. ²² Alle al'adue na udumon mino anin kitife nin Kuttelle. Unan nmariari ulle na ayira litime nan nya ni le mon na iyinamuba. ²³ Ulena aleu sauyinnu nin litime adincha ukul bara na udi uyinnu sa uyenu b, vat ilemon na inuzu kiti yinu sa uyenu ba kulapiari.

15

¹ Nene arik ale na ti dinin nakara ti tizu ayi asheu nin na le n. .. kayiri, ana tiwa ni atibite ulanzun nmang ba. ² Na ko uyeme bite poa unan kupome liburi nan nya nimon ile na idi ichine, unan taghe akuno. ³ Bara amē Kirsti wang na awani litime ulanzu nmang ba: unin so nafo na ina yertin." Tizogo na le na iwa zoguzo minu na diyu litining". ⁴ Bara vat nimon irika na iwa yertu, iwa yertu inin bara udursuzu kiti bitari, nworu nan nya ikune kunebit tinan se likara nibinayi nin liru Kutelle tinanse uyinnu mun ⁵ Nene imoneti Kutelle Kibinayi kisheu nin

likara kibinaye yinin minu use nibinayi nirume vat nafo usun Kirsti Yisa, ⁶ bara inan so minu vat mine nin kibinayi kirum inan su liru Kutelle uchifin Chikilari bit Yisa Kirsti nin liwoi lirim. ⁷Uso nani yinnan nin natimine, nafo name Kirsti naserumunu nan nya liru Kutelle. ⁸ Meng woro inati Yisa ku aso ku, hin na le na ina bassuni ijah inyisunu kidegen Kutelle, bara anan kulo likawali iwani achifmine, ⁹ bara awurmi nan su liru Kutelle bai insheu me. Imone di nafo na ina yerti, "Meng masu lirufe nan nya Nawurmi inkuru in inti avu liru lisafe" ¹⁰ Tutun iworo, " sun liburi libo, anung Awurmi, ligowe nan na nit me." ¹¹ Nene tutun, " sun liru Chikilare, vat mine Awurmi: na anit vat suliru me." ¹² Tutun Ishaya na bellin, " Litino Jesse ma yituku, ameh na amafitu asu tigo kitene na Wurmi amere Awurmi ma yinnu ninghe." ¹³ Na Kutelle likara nibinayi kulo minu nin nayi abo Lisosin limang bara uyinnu, inan kuno nan nya nagang nibinayi, nin likara Infip mi Lau. ¹⁴ Meng litinighe nkuru inyinna bara anughe, nanani, bara tutun anighe atimine ise ukulu nan nya inchine, ikulonin yiru vat, tutun ise ughantinu nati. ¹⁵ Idimunu niyerti ilele nan nya likara kibinayi nimon imon gbardan kitimine na ayidi inlizin munu tutun, bara ufillu indadiu nighe kiti Kutelle. ¹⁶ Inan so kuchin Kirsti Yisa ule na inatu udu kiti Nawurmi, inakpai nafo unan katwa kalau nlrin tuchu Kutelle, bara imon infillu Nawurmi se useru, inin so imon nkusu na Infip mi Lauwe masu katwamun. ¹⁷ Ufofigiri nighe nso nin Kirsti Yisa kusari vat nimon ile na idi in Kutelle. ¹⁸ Bara

na wasa in belle ko imon irum ba andi na ilẹ na Kirsti na kulo nan nya nin bara uyinnu nibinayi Nawurmi, nan nya iliru nighe nin kata kidowo nighe. ¹⁹ nin likara nalamu a imon ilẹ na ikatin likara inyinnu nit usirne, nin likaran Infip mi Lau, inan se uyirun Urshalima, inin kilin vat udu Illyricum, ise indo ni lirun kirsti ku vat. ²⁰ Nan nya nani, usu kibinayi nighe di ibellu anit uliru Kutelle, na niti nanga na iyiru Kirsti ku nin Lisameba, bara uwa tinu kata kitika na umon mal chizunu useuku. ²¹ Udi nafo nan nya niyerte, "Ale na uliru umang me nsa diru niti mineba nan yeneghe, ale na isa lanzaba yinni." ²² Abi gbardang ina quantizing udak kitimine. ²³ Nene tutun na nkuru ndumun kiti kusari kone ba, tutun inin dimun kibinayi nwo indak kitimine nya nakus alele na akate. ²⁴ To nene vat kubiko na ndo Spain, imayitu nin su inyeneffi andi in din katu, ukuru utuyi libauni, andi inma kpillu na iyita inmal ²⁵ lanzu nmang lisosin ninfi kokube bat. Nene in ma du u Urshalima indi su anit anan nibinayi ni lau kata. ²⁶ Bara imon ichine ari wa di anan Macedoniya nin Achaiya inun su anan indiru kayiri nan nya na nit alau mine ale na idin nya Urshalima imon inbunu. ²⁷ Eh, uwa dinani imon ichine nibinayi, tutun nanere iwadi anan dortu inremine. Bara andi Awurme wa kosu imon ilau mine, to iwa dortu nani ure in woru ikosu imon inyii ligowe. ²⁸ Asa Kutelle nbuni insu kata kane gegeme, uliru nlai ulele nduru kitimine, nma dak kitife in Spain. ²⁹ Inyiru nenge asa in da kitife inma dak nan nya nkulu nmarin Kirsti. ³⁰ indi ni 'unu shawara linana,

nan nya lisa in Chikilari bite Yisa Kirsti, nin su kibinayi Nfip Kutelle, bara ibuni likum nan nya inlira kiti Kutelle bara mewe. ³¹ Sun ilele meng nan se utuchu kiti na le na inari ulanzun inlire in Yahudiya inan se tutun kata nighe in Urshalima nan se useru kiti nannan fiu Kutelle. ³² Bara in nan da kitimine nan nya nayi abo libo Kutelle, nani tutun meng nan ghinu tise ushinu ³³ Na Kutelle lisosin limang yita nan ghinu vat. Usonani.

16

¹ Meng munu Fibiku bite, unan kata kilari inlira na udi Kankirya ² bara inan sere ghe nan nya lisa inchikilari, nan nya libau na li di dert nin nan fiu Kutelle, tutun uyisin kimalme nya ko iyeme imon ile na ama pizurufi. Bara ame ma na buzu. anit gbardang, umunu menkuwang. ³ Lissoni Biriska ku ni Akila, adon katani kitin Kirsti Yisa. ⁴ ale na bari ulai ning, iwa nitilai mine. Ndi godu mine, na meng chasba, ligowe nan vat nilarin nlira na Wurmi. ⁵ Lisso kilarin nlira ka na kidin ingamine. Liso Abanitus unan lanzu nmang kibinayi nin, kumat kun chizununin kataninin Asiya kitin Kirsti. ⁶ Lisso Maryamu ku urika na awasu kata kang bara fewe. ⁷ Lissoni Andarinukus nin Yuniyus, likura nin, a ado lichin nin, ale na inadi nin liyisin kan nan nya nan kadure, ale na iwa di nan nya Kirsti ameng dutu sa udak. ⁸ Lissoni Ambiliyatus ku, unan lanzun nmang kibinayi nin nya kiti Chikilari bite. ⁹ Lissoni Urbanus ku, udo kata bite kitin Kirsti, a Istakis unan lanzun nmang

kibinayi ning. ¹⁰ Lissonni Abalis ku, ulę na iwa yinni ninghe bara Kirsti. Lissonni vat alę na ina dak in gan Aristobulus. ¹¹ Lissonni Harodiyiyuna ku, likura ning. Lissonni vat nale na inadak in gan Narkissus ku, alę na idi nya Chikilari bite. ¹² Lissonni Tarifana nin Tarifasa ku, alę nainasu kata kang bara Chikilari bite. Lissonni Barsisa ku ulę na kibinayi nin din lanzun nmangme, urika na anasu kata kan nya Chikilari. ¹³ Lissonni Rifus ku, ulę na iwa fereghe bara kata in Chikilari, uname nin mi wang. ¹⁴ Lissonni Asinkaritus ku, a Filiguna ku, a Harmasa ku, nin gisin linanę na idi ligowe na ghinu. ¹⁵ Lissonni Filulugusa ku, nin Juliya, Niriyus gwana kishonome, nin Ulumbasa a vat nanit alau alę na idi ligowe nan ghinę. ¹⁶ Lisizon atime nin sumba ulau vat nilarin nlira in Kirsti din lisu minu. ¹⁷ Indin fo minu nachara linuan, sun sen nin nale na idin tiziminu in sartizu nin tirzu, alę na uchinmine din ugang nin nkwayaswa ulę na ina se, kpilan atimine kitimine. ¹⁸ Bara anit nafo alele na ina su Chikilari Kirsti ku kata ba, inun wa su aburi minere iwasu kata bari anin. Bara nmang kinu tinumine, iwa rusuzu nibinayi na nanna sali nalapi. ¹⁹ Bara uchau kibinayi fe nin dortun inliru Kutellę fe na so imon yenju vat. Indinin nayi abo kiteneffe tutun indi nin su uyita jijin nan nya vat nimon ichine yita nin nachara alau nan nya nimon inangza. ²⁰ Kutellę kutap na nin molu kubi ba majazilinu Shaitan ku nya nabunu mine. Na ubollu kiti in Chikilari bite Yisa Kirsti so nan ghinu. ²¹ Timithawus udon kata ning, din lissu minu, a Lukiyus, nin Yasuna a Sasibatrus

tutung, likura ning. ²² Meng, Tartiyus, unan nilẹ iyerte, ndin lissu minu nan nya lisan Chikilari. ²³ Gayus, unan kuti namara nin kilari nlira vat din lissu minu. Urustus unan chisu nimon klpin, din lissu minu, nin Kawartus gwana ning. ²⁴ Na ubollu Kutelle in Yisa Kirsti so ligowe nan ghinu. ²⁵ Nene ame ule na ma timinu iyisin nin likara nan nya inlirunnighe inbellebin tuchun Yisa Kirsti, unin nya dert nin nilẹ imon na iwa nyeshe uworsu. ²⁶ uni nene n nuzu ikuru belle tilem tilem vat in nan nya naffa niyerti, nafo ubellun Kutellen da diu, bar unonku liti inyinnu sa uyenu kiti nannan tanni Kutelle. ²⁷ Udu kiti Kutelle chas unan yiru nimon, nan nya Yisa Kirsti, so nzazunu sa ligang. Usonani.

Amo New Testament
The New Testament in the Amo language of Nigeria
copyright © 2020 Door43 World Missions Community

Language: Timap (Amo)

Translation by: AFenlason, ALHASSAN SUDA, Chrispher Ishaya, James, Kawusu David, Pungs Makarios, Zephaniah A. Isau, tab04-nig, tab12-nig

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-07-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

cb0040a9-2597-55c7-975b-461d5a397911